Oświadczenie złożone
przez senatora Andrzeja Kalatę
na 66. posiedzeniu Senatu
w dniu 13 października 2026 r.

Oświadczenie skierowane do prezesa Rady Ministrów Donalda Tuska

W odpowiedzi na pismo przewodniczącego Rady Miasta Ustroń z dnia 14 września 2026 r. (znak OR.0002.9.2026.KC) oraz w odpowiedzi na apel zawarty w Uchwale nr XXXV/388/2026 Rady Miasta Ustroń z dnia 27 sierpnia 2026 r. w sprawie wystąpienia do prezesa Rady Ministrów z apelem wyrażającym sprzeciw wobec rozszerzenia systemu monitorowania drogowego i kolejowego (SENT) na odzież i obuwie, skierowany do wiadomości senatorów z okręgu wyborczego z prośbą o zajęcie stanowiska, niniejszym składam oświadczenie i zajmuję stanowisko w przedmiotowej sprawie.

I. Podniesiona sprawa.

Rada Miasta Ustroń wyraziła sprzeciw wobec objęcia odzieży i obuwia systemem monitorowania drogowego przewozów towarów SENT oraz wobec skutków, jakie nowe przepisy wywołują dla lokalnego handlu, drobnej przedsiębiorczości i funkcjonowania targowisk miejskich. Jak wskazano w uzasadnieniu apelu, nowe regulacje, które weszły w życie w marcu 2026 r., nakładają na przedsiębiorców dodatkowe obowiązki związane z rejestracją transportów w systemie SENT i choć ich deklarowanym celem jest walka z szarą strefą oraz nadużyciami podatkowymi, w praktyce uderzają przede wszystkim w małe, rodzinne działalności gospodarcze, kupców i handlowców od lat prowadzących legalną działalność na miejskich targowiskach. Odnoszę się do tego sprzeciwu z pełną uwagą i zdecydowanie go popieram.

II. Kontekst prawny.

Przedmiotowy zakres systemu SENT wyznacza ustawa z dnia 9 marca 2017 r. o systemie monitorowania drogowego i kolejowego przewozu towarów oraz obrotu paliwami opałowymi (Dz.U. z 2024 r., poz. 1218, z późn. zm.), która nakłada na podmioty uczestniczące w przewozie objętych systemem towarów obowiązek przesłania do rejestru zgłoszenia i uzyskania numeru referencyjnego dla tego zgłoszenia, przy czym rejestr zgłoszeń wraz z modułem gromadzącym i przetwarzającym dane geolokalizacyjne jest prowadzony w ramach tego systemu. Katalog towarów objętych systemem monitorowania określa rozporządzenie ministra finansów z dnia 25 kwietnia 2022 r. w sprawie towarów, których przewóz jest objęty systemem monitorowania drogowego i kolejowego przewozu towarów oraz obrotu paliwami opałowymi (Dz.U. z 2024 r., poz. 1157, z późn. zm.), wydane na podstawie delegacji zawartej w art. 3 ust. 11 ustawy, ostatnio zmieniane rozporządzeniem ministra finansów i gospodarki z dnia 27 listopada 2025 r. (Dz.U. z 2025 r., poz. 1704). To właśnie te zmiany, zgodnie z treścią apelu Rady Miasta Ustroń, rozszerzyły obowiązki zgłoszeniowe na przewóz odzieży i obuwia z dniem ich wejścia w życie w marcu 2026 r. Delegacja ustawowa, na której opiera się rozszerzenie katalogu towarów, ma służyć przeciwdziałaniu uszczuplenia w zakresie podatku od towarów i usług oraz podatku akcyzowego. Celem tym nie można jednak uzasadniać regulacji, które proporcjonalnie do chronionego interesu publicznego nadmiernie obciążają najmniejszych, legalnie działających przedsiębiorców.

III. Skutki podniesionego problemu.

Nowe przepisy oznaczają dla drobnych przedsiębiorców kolejne obciążenia administracyjne, wzrost kosztów działalności oraz realne zagrożenie utratą płynności finansowej. Dla wielu z nich może to oznaczać ograniczenie działalności lub całkowitą rezygnację z handlu. Targowiska miejskie od lat pozostają kluczowym elementem lokalnej gospodarki – stanowią miejsce pracy i źródło utrzymania dla licznych rodzin oraz przestrzeń codziennych relacji społeczno-gospodarczych. Ich osłabienie negatywnie wpływa zarówno na lokalnych przedsiębiorców, jak i na mieszkańców korzystających z przystępnego cenowo asortymentu. Jak podkreśla Rada Miasta Ustroń, nowym obowiązkom związanym z systemem SENT towarzyszy rzeczywista, odczuwana przez kupców złość i niezadowolenie, uzasadniające pilną reakcję ustawodawcy i administracji rządowej.

IV. Wnioski i postulaty.

Kierując się dobrem mieszkańców Ustronia oraz interesem lokalnego środowiska kupieckiego, w pełni popieram stanowisko Rady Miasta Ustroń i wnoszę do prezesa Rady Ministrów, ministra finansów oraz ministra rozwoju i technologii o podjęcie działań zmierzających do zmiany lub złagodzenia nowych obowiązków drobnych przedsiębiorców prowadzących handel na targowiskach i bazarach, a w szczególności o:

— niezwłoczną, pogłębioną analizę wpływu wdrożonych regulacji prawnych na sytuację gospodarczą sektora drobnego handlu oraz funkcjonowanie targowisk miejskich;

— uproszczenie obowiązków administracyjnych dla mikro- i małych przedsiębiorców, w tym wprowadzenie preferencyjnych procedur administracyjnych dla mikro- i małych firm;

— wprowadzenie wyłączeń oraz wydłużonych okresów przejściowych dla handlu targowego i drobnej przedsiębiorczości;

— podjęcie dialogu z przedstawicielami kupców oraz organizacji branżowych.

Niezajęcie stanowiska w przedstawionej sprawie w terminie 30 dni od dnia doręczenia niniejszego oświadczenia będzie odczytane jako pozostawienie postulatów bez uwzględnienia.

O treści niniejszego oświadczenia oraz o otrzymanej odpowiedzi zostanie poinformowany przewodniczący Rady Miasta Ustroń zgodnie z prośbą wyrażoną w piśmie z dnia 14 września 2026 r.

Andrzej Kalata